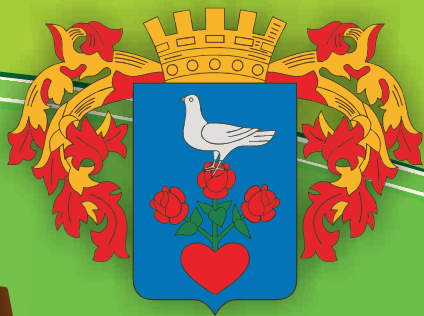

Csongrád

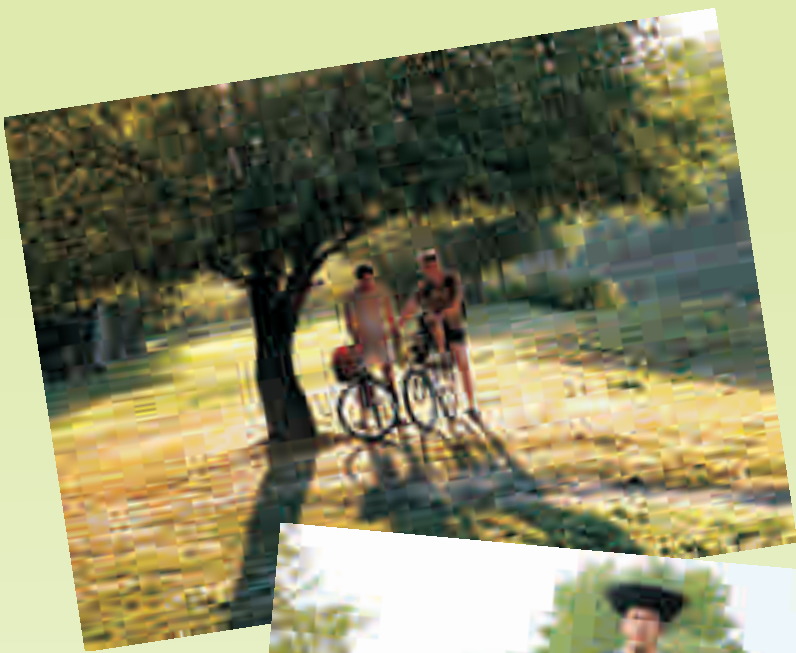

Gyalogosan

Kerékpáron

Lóháton

Kedves Látogatóink!

Köszöntjük Önt Csongrádon, az Alföld egyik legfásítottabb településén, és a Tisza-mente legszebb kisvárosában.

A város gyönyörű fekvésének, egyedülálló élővilágának, háborítatlan csendjének köszönhetően az idelátogató vendégeknek számtalan lehetősége nyílik a teljes testi és lelki felüdülésre. Akik szabadidejük aktív eltöltésére vágnak, azoknak a város és kistérsége számos lehetőséget kínál.

A kirándulás és a mozgás szerelmesei köréből mind több híve van a kerékpározásnak. A Tisza védtöltésén a Csongrádot és Szentest összekötő kerékpárút egyszerre nyújt sportolási és szabadidős lehetőséget. A kerékpártúra során gyönyörködhetnek a Tiszát "zöld folyosóként" kíséző hullámtéri erdőben.

A nagy múltú pontonhídon átkelve a folyó túlsópartjára, a Tisza-Körös-zugi túraútvonalon szakértő vezetésével tehetnek sétát, mely során megismerhetik a Csongrád Nagyréti Természetvédelmi Terület gazdag növény- és állatvilágát.

Az ökoturizmus iránt érdeklődők feltétlenül látogassanak el a Csanytelek határában kezdődő Pusztaszeri Tájvédelmi Körzetbe, ahol olyan különlegességeket találnak, mint például a Labodári gémtelep.

Igazi négy évszakos horgászvizek is találhatóak a Tisza mentén, vagy a vadregényes holt ágakon, hiszen minden évszakban kiválasztható az a halfaj, amelyre érdemes itt horgászni.

Ha evezésre támad kedvük, megtehetik a Körös-toroknál és a Serház-zugi Holt-Tiszán. A fáradt utazó pihenésre talál a Körös-toroki üdülőterületen, ahol napozhat, strandolhat és programok közül is válogathat. Az üdülőterület családi kirándulások, osztálykirándulások, táborok ideális helyszíne.

Tegyük teljessé a szabadság és a végtelenség érzését egy kis felüdítő lovaslással Csongrád környéki lovas klubjainkban.

Ha még ez sem elég a teljes kikapcsolódáshoz, akkor feltétlenül a figyelmükbe ajánljuk az országos és nemzetközi borversenyeken aranyérmes nyerő borainkat. A ma termesztett fajták főleg a Cabernet Sauvignon, Kékfrankos és a reneszánszát élő Kadarka. Kitűnő vörösborok mind, de emellett fehérborokat is kóstolhatnak a csongrádi borvidéken, például a Csongrádi Rajnai Rizlinget.

Egy frissítő túra, felejthetetlen lovaslás vagy kerékpározás e festői alföldi tájon, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy kellemes élményekkel térjenek haza.

Tisza-Körös-zugi túraútvonal

A túraútvonal Csongrád határában a Tisza és a Körös folyó által közbezárt, érintetlen természeti környezetben a Csongrád Nagyréti Természetvédelmi Területen helyezkedik el. A mintegy 27 km hosszú körtúra során a helyi növény- és állatvilággal, valamint kultúrtörténeti emlékekkel ismerkedhetnek meg a természetjárók. Fogadják ízeltől rövid összefoglalónkat!

Kiinduló állomás Csongrád Kereszt tér

1. pihenőhely

Justin Gátórház (1,7 km)

A pontonhídon átkelve a hullámtéren átvezető műút mentén, árnyat adó 60-80 éves idős fűzekből, fekete és szürke nyárakból álló fasor mentén érhetik el a Körös-zugi töltést. A gát tövében május végén nyári tűzike, augusztus végén, szeptemberben tiszaparti margitvirágot találhatnak.

2. pihenőhely

Külső- Elléspart (2.2 km)

Az útról jó rálátás nyílik a Csongrád Nagyréti Természetvédelmi Terület tanyavilágára. A szántókon aratás után egerészölyvek keresik táplálékukat. Feltűnik a Külső-Elléspart dunai eredetű parti dűnéje. Ha elfordulnak balra, eljutnak a kétsúcsú dűne másik kiemelkedésére, a Belső-Ellésparra. Itt található a 11. századi bencés apátság, az

Ellésmonostor romja, majd láthatóvá válik a Tisza magaspártja.

További látnivalók: a Nagy-Gombás gémtelpei, az Ellésparti Holt-Tisza

3. pihenőhely

Farkas gátórház (2.8 km)

Ősi állapotokat idéző kubikerdők mentén haladhatnak tovább. A vízzel telt kubikokban gázlómadarak keresik táplálékukat. Különösen a Madárvárta nevezetű vízállást kedvelik, ami az Ellésparti Holt-Tisza hullámtérre átnyúló felső foka. A kiszáradt füzekon szürke gémekek, kis és nagy kócsagok, fekete gólyák pihennek.

4. pihenőhely

Mámairéti Holt-Tisza (5.0 km)

A Kablát-szigetnél le kell térniük a Tisza töltéséről, hogy a Mámairéti Holt-Tiszához jussanak. Itt kilátótoronyból figyelhetik meg e terület színes madárvilágát: a búbos vöcsköt, bakcsót, törpe gémet, szürke gémet, nádi énekeseket, sőt még fattyúszerkővel is találkozhatnak. Az ún. Pintér átjárónál szép kilátás nyílik a vízre, mely felszínén védett rucaöröm és sulyom látható.

5. pihenőhely

Tőkefoki gátőrház (8.0 km)

3 km után az út kissé emelkedni kezd. Ez a Varhát dombja. Legendás helyre érkeztek, hiszen valószínűleg ez az egyetlen kunhalom a Nagyrétben. Fontos menedék volt ez az ősi vízi világban, mert az Ellésparton kívül csak itt volt árvíz mentes magaslat. A Rázsonyi holtág gyékényeseiben, harmatkásáiban aktív a madárélet. A szárcsák, barna rétihéják, szürke gémekek, vörös gémekek, kis kócsagok, bakcsók, kanalas gémekek, fekete gólyák gyakran számítanak. A holtágat festői füzes kíséri.

6. pihenőhely

Szakadás (4.0 km)

A Körös-zugi szivattyúház jobb kéz felől tűnik fel. Előttünk a gát által átszelt Ős-Körös-torok két ága: a mentett oldalon a füzessel benőtt Dög-Körös, míg a hullámtéren, a gáttal párhuzamosan a Szakadás. Ha csendben közelednek, szürke gémekeket, kis és nagy kócsagokat, fekete gólyákat, bakcsókat láthatnak. Az út a Körös folyó partjára fűznyár ligeten keresztül vezet. Augusztusban sok fekete gólyát látni erre. A gát mentén, pedig nyáron igen sok a védett réti iszalag.

Az ösvény befejező szakasza a gáton halad. Bal kéz felől csodálatos kubikerdő sor található koros fehér füzekkel és fekete nyárakkal. A mély kubikokban nyár végéig áll a víz jó táplálkozó helyet biztosítva a szürke gémekek és kis kócsagok számára. A nyár végére kiszáradó kubikerdőben a védett tiszaparti margitvirág is előfordul.

Kerékpárút a Tisza partján

Egy élménydús kirándulásra invitáljuk Önöket a Tisza gáton, a Csongrádot Szentessel összekötő közúti hídtól a csongrádi Öregszőlőkig húzódó kerékpárúton. A túra programja nyolc megállóhelyet, helyszínt érint úgy, hogy szinte mindegyikről lehetőséget kínál – letérve a töltésről – újabb élménnyel szolgáló látnivaló megközelítésére.

1. helyszín

A csongrádi közúti híd és a töltés kereszteződése

Azon a helyen, ahol ma a közúti híd biztosítja a Tisza feletti forgalmat, a honfoglalás időszakában Árpád katonái tutajokon és bőrtömlőkön keltek át a folyón.

Túraajánlat:

- Csanytelek, Labodári holtág
- Vidre-torok, Felgyő

2. helyszín

A vasúti híd csongrádi oldala

Erről a helyszínről a Tisza jobb partján könnyen megközelíthető a Bársony István Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola vadászati gyakorlópályája. E lőtér ad otthont évek óta a nemzetközi koronglövő versenyeknek.

3. helyszín

Csongrád alatt, a Holt-Tisza felső fokánál a töltés tetején

Az 1855-ben meginduló folyószabályozások során a Tisza jobb partján lévő hatalmas kanyart – mely addig délről, nyugatról és északról körülzárta Csongrádot – levágták, s ezzel kialakult napjaink egyik kedvelt horgászhelye és a vízisport élet központja.

4. helyszín

A Körös folyó torkolatával szemben, a Tisza jobb partján, a víz szélén

A Tisza jelentős mennyiségű hordalékot hoz, amiből a szemcsés homokot a Körös vízének lassító hatására a torok fölött lerakja. Ebből a város keleti végétől a torokig, a Tisza jobb partján széles és hosszú tengerpartra emlékeztető homokpad keletkezett. Ez a közkedvelt Körös-toroki strand, amely alacsony vízálláskor kitűnő kikapcsolódási lehetőséget nyújt a nap és a víz szerelmeseinek.

Túraajánlat:

- vízitúra a Tiszán a pontonhídig,
- a Körösön a kb. 6 km-re lévő egykori duzzasztóig

5. helyszín

Kígyó utca sarka, fenn a töltésen

Az Önök előtt lévő városrész az egykori Csongrád helye. A Tisza egyik kanyarulata körbeölelte a hajdani települést, így csak nyugati irányba tudott terjeszkedni. Ezért nőtt túl rajta a város és őrződött meg ebben az állapotában a városrész, amelyet mi belvárosnak hívunk.

A népi építészeti műemlékegyüttest alkotó házak vályogból épültek, tetejüket nád fedi, faluk fehérre meszelt és aljuk feketével van elhúzva. Különleges hangulatot árasztanak kicsi ablakaikkal, egyszerű, de mégis beszédes oromzataikkal, az utca vonalától ki-be ugráló kerítésekkel.

Látnivalók:

- Szervátiusz Tibor Életfa című szobra,
- a Gyökér utca 1. szám alatt lévő Múzeumház,
- az Öregvár utca népi építészeti remekei,
- a Várköz utca északi végén lévő Kézműves alkotóház.

6. helyszín

A Szent János-i kiserdő keleti vége (a töltés tetejéről)

E helyszínről érdemes elmenni a szomszédságban lévő Szent Rókus-templomhoz. Az árnyas fák karéjában megbúvó takaros templom a parasztkorok építészet szép példája.

7. helyszín

Az Iskola utca északi sarka, a töltés tetején

Innen rövid kitérővel a mai városközpontba látogathatnak el. Gyönyörködhetnek a Városháza, Nagyboldogasszony-templom és a Batsányi János Gimnázium épületeinek harmóniájában, megnézhetik a Tari László Múzeum kiállítását és megpihenhetnek a Szentháromság téri parkban.

8. helyszín

A pontonhíd város felőli vége

A napjainkra muzeális értékűvé vált pontonhíd eredetijét 1896. augusztus 30-ára állították fel, hogy összeköttetést biztosítson a város és a nagyréti birtokok között. A híd még mindig rendkívül fontos kapocs, hisz ez az egyetlen, többé-kevésbé állandó útvonal, amely segítségével a Nagyrét, valamint a Dél-Tiszazug falvai Csongrád felől megközelíthetők.

Túraajánlat:

- Csongrádi Művésztelep, Öregszőlők
- Ellés monostor

Lovas csillagtúra (2 nap, lóháton)

1. nap

Látogatás a Csaj-tóhoz (50 km).

Az útvonal szántókon, legelőkön, erdőszakaszokon keresztül vezet, hosszan a Tiszagát és az ártéri erdő közötti füves területen. Így lehetőség nyílik arra, hogy a hátasokkal az erdei átkeléstől hosszabb vágtságokig mindenféle jármódba és kalandba belekóstoljanak.

A Csaj-tónál „tábor” verés, a friss levegő és az intenzív mozgás gerjesztette farkasétvágy csillapítása a természetben elfogyasztott ebéddel. Kis pihenés után vízi- és partmadarak több tucatnyi faja csodálható meg a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által felállított, nádfallal álcázott megfigyelő helyről.

2. nap

A Tisza-Körös-zugi gyalogtúra útvonalának bejárása (40 km).

Körös-toroki strand, majd a Pontonhídon átkelve kalandozás a Tisza-Körös-zugi túraútvonalon.

Pihenő a Mámairéti holtágnál.

Rövidebb lovastúrák (2-4 óra)

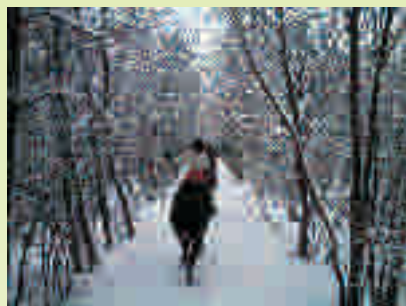
Labodár-kör (17 km, lóháton):

A Pejkótól szántóföldi dűlő utakon mezei pacsirták dallamos énekének kíséretében gyorsan elérik a felgyői gátórházat. Csanytelek irányába kanyarodva az ártéri erdővel párhuzamosan haladva remek, vágtára alkalmas szakaszok vannak. Az ártéri erdőben lépésben érdemes haladni, hogy az erdei pintyek, a cinegék, az őszapók, a barátposzáták, a fülemülék, a füzikék kórusát ne zavarják meg és élvezhessék éneküket. A fásszárúak között a magyar kőris, a zöldjuhar és

a gyalogakác a leggyakoribb. A fákra felkúszó vadszőlő, az iszalag, és az ebszőlőcsucor „őserdei” hangulatot áraszt.

A fák koronáján átszűrődő fényért az aljnövényzet fajai küzdenek: szeder, kis bojtorján, szerbtöviss bojtorján, subás farkasfog, de akadnak itt gyógynövények is, mint a fekete nadálytő, az óriás csalán, a lósóska. A labodári résznél gyékénnyel, mocsári nőszirmmal övezett vízállásos területhez érkeznek. A fákon gyakran ricsajozó kormoránok egyensúlyoznak szürke gémek, kiskócsagok társaságában. A dús vízparti növényzetben szárcsák, récék, vízityúkok kutatnak élelem után. A sekélyebb vízben kanalasgém pásztazza a tőfenék izspáját fáradhatatlan szorgalommal. Ezt a lelket gyönyörködtető hangulatot még fokozza, hogy a ló hátán ülve szinte a természet részének érzi magát az ember. Az erdőből kiérve a felgyői alsómajor magas kéménye jelzi a következő úti célt. A Pejko felé haladva mezőgazdasági területek földútjain és szikes ősgyepeken lovagolva érnek vissza a lovardába.

Bortúra a csongrádi Öregszőlőkhöz (1 nap, lóháton vagy szekéren)

Útvonal:

Pejkó Panzió – föld- és dűlőutakon keresztül juthatnak el a „Vashídhoz” – a Tisza-gáton végig – Körös-toroki strand – pontonhíd Csépa irányába – Öregszőlők – borkóstolás – visszatérés a Pejkó Panzióba.

Körös-torok kör (16 km, lóháton vagy szekéren)

Útvonal:

Pejkó Panzió – Tó a Pejkó mögött – „Vashíd” – Gátórház – Tisza gát – Körös-toroki strand – Bökény-alj – György-víz – Aranyszigeti holtág – Serház-zugi holtág – Csongrádi sportpálya – Csárda – Pejkó Panzió.

Kapcsolódó szolgáltatások:

Környezet- és Természetvédők Csongrád Városi Egyesülete

Deák József
Túravezetés

Levelezési cím: 6640 Csongrád,
Pf.: 123.

Tel.: 30/632-7275

E-mail: kornyeztvedok@vnet.hu

Sebő László

Szervezett kerékpártúrák

Cím: 6640 Csongrád, Vasvirág u. 16.

Tel.: 70/454-6396

PharmaTan Kft. – Kölcsönbringa

Kerékpárkölcsonzés

Cím: 6640 Csongrád,

Kenderföldek u 3.

Tel.: 63/481-162, 30/628-5144

E-mail: info@kolcsonbringa.hu

Web: www.kolcsonbringa.hu

Bike Shop

kerékpár szaküzlet, szervíz,
alkatrész és kölcsönzés

Cím: 6640 Csongrád, Fő u. 59.,62.

Tel.: 20/563-4249

Pejkó Lovas Panzió

Szálláshely, lovas programok

Cím: 6640 Csongrád, Tanya 95.

Tel.: 70/331-3455, 70/331-3458

E-mail: info@pejkopanzio.hu

Web: www.pejkopanzio.hu

GPS: N46°40,716' E20°9,462'

Csongrádi Vízügyi Sportegyesület

Lev. cím: 6640 Csongrád, Vasút u 90.

Tel.: 20/378-5570 (Petrity Rudolf)

E-mail: csvse1981@index.hu

Web: www.csongrad.hu/csvse/

Kajak-Kenu Club

Nemes Károly

Tel.: 30/205-4708

Email: kajakclub@freemail.hu

Kajak, kenu kölcsönzés

Dragon Tibor

Tel.: 30/398-5670

E-mail: dragontibor55@invitel.hu

Információ:

6640 Csongrád, Szentháromság tér 8.

Tel./Fax: 63/570-325

E-mail: csongrad@tourinform.hu

Készült:
Csongrád Város Önkormányzata
megbízásából

Csongrád Város Önkormányzata
Tel.: 63/571-900
web: www.csongrad.hu

Kiadásért felel: Ujszászi Erika

Szöveg: Deák József, Gát László,
Gyapjas Zsolt és Juhász Mihály nyomán

Fotók: Martini János,
Túri Kis Árpád, PR-fotók

Nyomdai előkészítés és nyomás:
Fotó-Print Stúdió
6640 Csongrád, Kossuth tér 8-10.
Tel.: 63/481-576, 20/383-9008
web: www.fotoprint.hu

